

Päivämäärä

YKSIKKÖ:

Työohje

Julkinen

OHJEEN OTSIKKO TOIMINTAOHJE RUOKAMYRKYTYSTAPAUKSIA TAI SEN EPÄILYÄ VARTEN

Laatija(t): Rantalainen Laura

Vastuuhlö: Rantalainen Laura

Hyväksyjä: Miettinen Esa

Kuvaus: Toimenpiteet ruokamyrkytystapauksissa
Tämä ohje on PSSHP:n D360 ohjetietokannan ohje 2014-00039 / v06
Ohje on voimassa ja sitä sovelletaan hyvinvointialueella, kunnes ohjeet päivitetään ohjetietokantaan.

Ohje

Ruokamyrkytyksellä tarkoitetaan elintarvikkeiden tai talousveden nauttimisen välityksellä saatua tarttuvaa tautia tai myrkytystä. Ruokamyrkytyksen aiheuttaja voi olla mikrobi, muu infektiivinen partikkeli tai niiden tuottama toksiini, parasiitti, myrkyllinen eläin, kasvi, sieni tai kemiallinen aine. Ruokamyrkytyssepidemiolla tarkoitetaan tapausta, jossa vähintään kaksi henkilöä on saanut samanlaatuisen sairauden syötyään samaa ruokaa tai samaa alkuperää olevaa vettä.

Ensivaiheen toimenpiteet

Toimijan on säilytettävä ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäilty elintarvike tai näyte niin, että se voidaan tutkia laboratorioissa ruokamyrkytyksen syyn selvittämiseksi. Terveystieteiden tutkimuskeskus tekee tapausta koskevat selvitykset ja tarkastuksen kohteessa.

1. Epäilty elintarvike tai ruoka vedetään heti pois osaston tarjoilusta, potilasjakelusta, keittiön tuotannosta, jakeluhihnalta tai henkilöstöravintoloista, jos epäilty ateria on nautittu siellä.
2. Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäilty elintarvike tai ruoka-annos tai näyte niistä otetaan talteen ja säilytetään osaston jääkaapissa/kylmiössä ja lähetetään välittömästi Servican yhteiskeittiö Iso-Berttaan. Iso-Bertassa epäilty annos säilytetään kylmiössä niin, että se voidaan tutkia laboratorioissa ruokamyrkytyksen selvittämiseksi.

3. Välittömät ilmoitukset

Osastolla **työvuorossa oleva hoitaja tai laitoshuoltaja ilmoittaa** epäilystä heti osastonhoitajalle (joka ilmoittaa asiasta Iso-Bertan vuorovastaavalle) tai suoraan Iso-Bertan vuorovastaavalle p. 044–4260 619. Ilmoituksessa kerrotaan oireita saaneiden potilaiden lukumäärä, oireiden alkamisajankohta, potilaiden yhteystiedot ja nautitut ruoka-aineet.

4. *Katso myös Infektio- ja sairaalahygieniayksikön toimintaohjeet [Ohje Epidemian tunnistaminen ja hallinta](#) [alkuvaiheen toimenpiteet](#)*

Servican Iso-Bertan vuorossa oleva vuorovastaava:

- lähettää osastolle Ruokamyrkytyspäily esitietolomakkeen täytettäväksi
- ilmoittaa tilanteen Servican Iso-Bertan tuotantopäällikölle, joka toimii ympäristöterveydenhuollon ohjeiden mukaisesti:
  - Toimijaa pyydetään tekemään ilmoitus ensisijaisesti netissä osoitteessa: <https://asiointi.kuopio.fi/elomake3/lomakkeet/2780/lomake.html>
Sähköisen ilmoituksen avulla ilmoitus ruokamyrkytyspäilyä ohjautuu kohdetta valvovalle ympäristöterveystarkastajalle.
  - Ilmoitus on mahdollista tehdä myös puhelimitse elintarvikevalvonnalle, yhteystiedot ovat Kuopion kaupungin nettisivulla osoitteessa: <https://www.kuopio.fi/elintarvikevalvonta> tai vaihde puh. 017 182 111.
  - Virka-ajan ulkopuolella, yli 10 henkilön elintarvikevälikteisestä sairastumisepäilystä, toimijan on ilmoitettava: Akuuttipäivystykseen puh. 044 717 4505 Soittoajat: arkisin klo 15.30 jälkeen (talviaika), klo 15.00 jälkeen (kesäaika) ja viikonloppuisin

5. Ruokamyrkytyksen seuranta ja ilmoitukset Terveystieteiden tutkimuskeskuksella on velvollisuus selvittää alueellaan ilmenneet ruokamyrkytyspäilyt ja ilmoittaa niistä edelleen Ruokavirastolle. Ruokamyrkytysten selvittämisestä, seurannasta ja ilmoittamisesta vastaa ruokamyrkytysseuranta- ja selvitystyöryhmä.

Resurssointi ruokatuotannossa

Jos ruokapalveluiden henkilökuntaa on sairastunut ruokamyrkytys-epidemiaan, lisähenkilökuntaa kutsutaan töihin vapaapäiviltä ja vuosilomilta. Sijaistyövoimaa hankitaan seuraavasti:

1. muut Servican ruokapalvelun pisteet
2. vuokratyövoima
3. laitoshuolto Servica

4. alan opiskelijat

Esa Miettinen
hankintapäällikkö

LIITTEET LIITE 1 Servica ruokapalveluiden yhteystiedot poikkeusoloissa

JAKELU Iso-Bertan esimiehet
Henkilöstöravintolat Puijo, Julkula
Ravitsemispäällikkö SHP
Servican sairaanhoitopiirin asiakkuuspäällikkö

LIITE 3

Toimintaohje ruokamyrkytyspäilyjä varten

Servica Iso-Bertan ruokapalvelut poikkeusoloissa

Poikkeusoloissa ruokapalveluiden esimiehiä kutsutaan paikalle seuraavassa järjestyksessä

Nimi	Puhelin työ	Puhelin koti
1. tuotantopäällikkö Anja Jokinen	044-426 0800	050-517 9205
2. tuotantoesihenkilö Eira Ruotsalainen	044-426 0042	040-7215378
3. tuotantoesihenkilö Risto Loponen	044-426 0613	044-329 9151
4. tuotantoesihenkilö Sami Konttinen	044-426 0614	044-529 6737